

ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2

STUDY OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION AND MANAGEMENT OF SECONDARY
SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SAKHONNAKHON EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE 1

ประชา ทากุดเรือ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดผลและประเมินผล ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายวัง สามหมอ 2 จำนวน 77 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ โดยรวม อยู่ในระดับปาน กลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนิเทศภายใน และ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านการนิเทศภายในมี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

Abstract

The objective of this study was to reveal all problems regarding curriculum management in school networking of Amphur Wangsammor, which is located in Udonthani Province. This information would be helpful to the Udonthani Education Service Area Office 2. The aim was to orient teachers or managers who were not familiar with the following four aspects: curriculum and its implementations, managing instructed activities, internal supervision, and evaluation and assessment.

The population in this study was consisted of 77 teachers. The research instrument was composed by a questionnaire with 5 point rating scale. The statistics employed were percentage, mean, and standard deviation.

As a result, the following found that the hardship of this curriculum management displayed at a "medium" level, while the problems on the rest of the aspects were shown at a "medium" level as well. Moreover, the instruction activities managment gave us the highest mean, whereas internal supervision aspect scored the least.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหาร และการจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติมีการ กระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมให้เอกชนร่วมจัดการศึกษาและให้มี ความอิสระในการบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐในด้านหลักสูตรจัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนจนเพื่อ การศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในชุมชนและ สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเสริมอาชีพที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ตลอดจนจัดการศึกษา เรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และเน้นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กรมวิชาการ 2545: 1)

สถานศึกษาจึงต้องจัดทำสาระหลักสูตรโดยร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับ ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 และประกาศใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่ ทั่วประเทศตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 โดย เริ่มใช้ในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 4 และขยายเพิ่มขึ้นตามลำดับปีละ 1 ชั้นเรียน โดยมีสาระของหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีลักษณะเป็นกรอบกว้างๆ มีสาระและมาตรฐานการเรียนรู้และคู่มือการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เป็นแนวทางให้สถานศึกษานำมาจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา

โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 2 เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จากสภาพความเป็นจริงได้ประสบปัญหาด้านการดำเนินการหลายอย่าง เช่น ปัญหาด้านหลักสูตร ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ ยังยึดติดกับการสอนแบบเดิม ขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร ครูส่วนใหญ่สอนไม่ตรงวิชาเอกและความถนัด และครูมีภาระงานอื่น ๆ มากจนไม่มีเวลาเตรียมการสอน นอกจากนี้ยังขาดแคลนสื่อสำหรับค้นคว้า สื่อที่เน้นกระบวนการคิด ขาดงบประมาณในการใช้สื่อ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านการดูแลรักษาสื่อ หนังสือเรียนราคาแพง และผลการประเมินภายนอกของ สมศ. พบว่า ผู้เรียนมีคุณภาพในระดับที่ควรปรับปรุงในเรื่องทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ 2548: 14)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นได้ว่าปัญหาการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 โดยภาพรวมยังมีปัญหาอุปสรรคหลายประการทั้งในด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดผล ประเมินผล ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยข้อมูลการดำเนินการอย่างตรงประเด็น ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 2 ซึ่งผลการศึกษานี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับข้าราชการครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูล และเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 มีขอบข่ายของงานตามเอกสารการใช้หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ 4 ด้านได้แก่

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านการนิเทศภายใน
4. ด้านการวัดผลและการประเมินผล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู ปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 2 จำนวน 77 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดผลและประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติที่คำนวณค่าต่างๆ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านนาถุนาชุมพร ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายในด้านการวัดผลประเมินผล เป็นรายด้าน และโดยรวม แล้วนำคะแนนค่าเฉลี่ย ที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลางน้อย

สรุปผลการวิจัย

การนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการควบคุมการนิเทศ ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการตรวจสอบภายในโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

การนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการควบคุมการนิเทศ ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการตรวจสอบภายในโรงเรียน

ปัญหาการบริหารหลักสูตร กลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีปัญหาการบริหารหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการนิเทศภายในมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1. การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดผลและการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากมาจากรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 ข้าราชการครูหลายท่านปฏิบัติหน้าที่โรงเรียนนี้เป็นระยะเวลายาวนาน ฉะนั้นทำให้ไม่เกิดข้อปัญหา อาจเป็นเพราะว่าเกิดความเคยชินหรือประเพณีปฏิบัติ ส่งผลให้ไม่เห็นข้อปัญหาที่เกิดขึ้นหรือเห็นเนื่องจากสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จึงทำให้ผลการศึกษาค้นคว้าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสิษฐ์ บิดกันภัย (2546:268) ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองระยอง พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลและการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา เจริญวงษ์ (2544) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านนิเทศการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญ เป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน เป็นงานหลักเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรม และการวัดผลการศึกษาหรือการเลื่อนขั้น จึงเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมือง ซึ่งผู้บริหารต้องตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบการบริหารงานด้านวิชาการ (องค์การ อินทรมิทธิพรย์. 2532 161-162)

2. ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการครูโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ได้อบรมผู้บริหารโรงเรียน และข้าราชการครูอย่างสม่ำเสมอทำให้ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเกิดความเข้าใจปัญหาได้อย่างชัดเจนถูกต้องตามความเป็นจริงมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับประวิทย์ วัชร์แก้ว (2546: 82-83) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า ประสบการณ์ในการบริหารงานในโรงเรียนโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ดังที่กรมวิชาการ (2535 ข) กล่าวไว้ว่า การบริหารหลักสูตรเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษาได้สนับสนุนโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร นอกจากนี้ กมล ภูประเสริฐ (2545 13-14) ยังได้กล่าวถึง การบริหารการนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการ ที่มีหลักก้าวมั่นรับรับผิดชอบในการนำสถานศึกษาไปสู่มาตรฐานการศึกษาร่วมกันทุกคนจึงต้องร่วมกันคิดร่วมกันทำเพื่อให้สถานศึกษาสามารถพึ่งตนเองได้ทางวิชาการ

3. ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการครูโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ได้อบรมผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูอย่างสม่ำเสมอทำให้ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเกิดความเข้าใจปัญหาได้อย่างชัดเจนถูกต้อง

ตามความเป็นจริงมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับประวิทย์ วงษ์แก้ว (2546:82-83) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า ประสบการณ์ในการบริหารงานในโรงเรียนโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ดังที่กรมวิชาการ (2535 ข) กล่าวไว้ว่า การบริหารหลักสูตรเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษา ได้สนับสนุนโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร นอกจากนี้กมล ภูประเสริฐ (2545 13-14) ยังได้กล่าวถึง การบริหารการนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการที่มีหลักการร่วมกันรับผิดชอบในการนำสถานศึกษาไปสู่มาตรฐานการศึกษาร่วมกัน ทุกคนจึงต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพึ่งตนเองได้ทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในสิ่งที่สนับสนุนกำกับ ดูแล อีกทั้งยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาบุคลากร ในการพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการ
2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารในสถานที่โรงเรียนเป็นนิติบุคคล การดึงเอาศักยภาพของชุมชน มีส่วนสำคัญ ในอันที่จะทำให้การพัฒนาการบริหารงานด้านหลักสูตร
3. ข้อเสนอแนะสำหรับครูเป็นเสมือนกลไกในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบรรลุเป้าหมายนั้น จำต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
4. ข้อเสนอแนะสำหรับทุกฝ่ายทุกคนจึงต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพึ่งตนเองได้ทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและความต้องการในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 แบ่งตามขนาดโรงเรียน
3. ควรศึกษาเรื่องเดิมแต่เปลี่ยนตัวแปรอิสระให้หลากหลายขึ้นหรือเปลี่ยนพื้นที่ในการวิจัย
4. ควรจะมีการศึกษาเรื่องอื่นๆ อีกที่เป็นปัญหาที่นอกเหนือจากปัญหาเรื่องหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกัน เช่น ปัญหาการบริหารงานวิชาการ

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ก.พล 1996.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). มหกรรมวิชาการการศึกษาขั้นพื้นฐาน "คุณภาพเด็กไทยในอนาคต". กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- กาญจนา ไชยพันธ์. (2544, พฤษภาคม). แนวคิดจิตวิทยาของโรเจอร์กับการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.วารสารวิชาการ. 4(5): 7.
- กิติมา ปรีดีดีล. (2535). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรภาพพิมพ์.
- _____. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรภาพพิมพ์.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2542). การประเมินผลจากสภาพจริง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ. (2535ข). หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2535) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544ฉบับปรับปรุง: ไทยร่มเกล้า.
- _____. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2545). แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- โกวิท วรพิพัฒน์. (2540). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

- กอบกุล ไชยพันธ์. (2537). ความต้องการของผู้บริหารและครูในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิมชัย อากาศสุวรรณ. (2540). การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการจัดกิจกรรมวันประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร
- ชัยฤทธิ์ ศิลาดเดช. (2540) การพัฒนาเพิ่มสัมมนาในการประเมินตามสภาพจริงวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (การทดสอบและวัดผลทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2543). การบริหารและการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง. (เอกสารประกอบการสัมมนา). กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ชาติรี สำราญ. (ม.ป.ป.). จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษากรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์.
- ซารี มณีศรี. 2538. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.
- ทิตนา เขมมณี. (2542, พฤษภาคม). การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโมเดลชิปปา (CIPPA MODEL). วารสารวิชาการ. 2(5): 4.
- ธำรง บัวศรี. (2545). ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษ
- บัญชา นามปาน. (2542). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาของการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถ่ายเอกสาร.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). การพัฒนาหลักสูตรโดยเห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: แสงศิลป์.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). คู่มือประเมินการเรียนรู้เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ กรุงเทพฯ: พริกหวาน กราฟฟิค.
- ประวิทย์ วงษ์แก้ว. (2546) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ ปรินญาณการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหออฟเซ็ท.
- _____. (2543). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อสารกรุงเทพ.
- พนัส หันนาคินทร์. (2524). การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพบุลย์ กุลมงคล. (2546). ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์ปรินญาณการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถ่ายเอกสาร.
- ภิญโญ สาร. (2526). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- เยาวพา เตชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาประถมวัย. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- รุจิร ภูสาระ. (2545). การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: บூด พอยท์.
- วิชัย ประสิทธิ์ วุฒิเวชช์. (2542) การพัฒนาหลักสูตรสานต่อท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟเพรส
- วิสิษฐ์ ปิตกันภัย. (2546) ปัญหาและแนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองระยอง. งานนิพนธ์ ปรินญาณการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถ่ายเอกสาร.
- วิเศษ ชินวงศ์. (2544, มีนาคม). การศึกษาขั้นพื้นฐานวารสารวิชาการ. 4(3): 5-6.
- วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2538) หลักการนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อาตรรูปกราฟฟิค.
- สังัด อุทรานันท์. (2532) พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ส.วาสนา ประवालพฤษ์. (2544). หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- _____. (2539, กรกฎาคม - กันยายน). การประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพจริง: การใช้แฟ้มสะสมงาน สารพัฒนาหลักสูตร 15(3): 50.
- สุจิตรา เจริญวงษ์. (2544). การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแกลง จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์ ปรินญาณการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สุดาวรรณ พานิชสุขไพศาล. (2539). ความพึงพอใจของครูต่อกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนในเครือเซนต์ปอลเดอซาร์ต. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุณี ทรัพย์ประเสริฐ. (2547) การประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี. งานนิพนธ์ปริญญาโท. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุมาลี จันทร์ชวล. (2542). การวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.

สุมิตร คุณากร. (2523). หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2544). เร็วรู้สู้ครูมีอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สมนึก นนธิจันทร์. (2542). การเรียนการสอนการวัดและประเมินผลจากสภาพจริงของผู้เรียนโดยใช้ Portfolio. กรุงเทพฯ: ไทย
วัฒนาพานิช.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา. (ม.ป.ป.) คู่มือปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2540). การวัดและประเมินผลสภาพที่แท้จริงของนักเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2541). เอกสารประกอบอบรมชุดฝึกอบรมผู้บริหารระดับสูง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2541). ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง พฤติกรรมศาสตร์เล่ม 6 เล่ม 8 เล่ม 9. กรุงเทพฯ: คัมปราชย์ อิมเมจจิง

_____. (2544). เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาคู่มือปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2545). คู่มือดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

_____. (2545). เอกสารประกอบการศึกษาดูด้วยตนเอง หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

อัญชลี โพธิ์ทอง. (2544). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลม ภัทราวัฒน์. (2538). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: คัมปราชย์อิมเมจจิง.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2527). หลักการบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: องค์กรศิลป การพิมพ์

องค์กรการ อินทร์มพรรย์. (2526). เอกสารการสอนชุดวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา หน่วยที่ 10. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

_____. (2532). การบริหารงานวิชาการ หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

Agthe, R.R. (1979, December). The elementary principals perception of their own and teacher Rail in curriculum decision making.
Dissertation Abstracts International. 40(6): 3067 – A.

Beauchamp, George A. (1981). **A Curriculum Theory 4 th ed.** Llinois: F.E. Peacock Publisher.

Chester, N.M. (1996). **An Introduction to School Administration: Selected Reading.** New York: Macmillan Company.

Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing.** New York: Harper and Row Publishers.

Good, C.V. (1974). **Dictionary of Education.** New York: Harper Collin.

Harris, Ben M. (1985). **Supervisory Behavior in Education.** New Jersey: Prentice – Hall.

Kenneth, Hensen T. (1995). **Curriculum Development for Education Reform.** New York: Addison – Wesley Educational
Publisher.

Oliva P.F. (1992). **Developing the Curriculum.** New York: Harper Collins.

Sergiovanni, Thomas J.; & Starratt, Robert J. (1998). **Emerging Pattern of Supervision: Human Perspective.** New York: Macmillan Co.

Sergiovanni, Thomas J.; & other. (1998). **Educational Governance and Administration.** New Jersey: Prentice – Hall.

UNESCO Principal Region Office for Asia and the Pacific. (1992). **Education in Asia and the Pacific: Reviews Report and
Notes.** New York: Harper Collins.